Puruvesi
Laukansaari melonta 16 km
Karjalankallio näköalapaikka ja laavu
Montellin reitti 3,2 km
Kokon harju 2,5 km
Puulajireitti 3,5 km
Laukansaari
Start
Tuunaansaari
Tuunaansaari melonta 8 km
Matkailukeskus Harjun Portti
Sauna-lenkki 3 km
Punkaharjun Lomakeskus
Start
Valtionhotelli
Lusto
Harjureitti 3,2 km
Punkaharju
Maaseutu-matkailu-reitti 3,1 km
Vaahersalo
Start
B&B Hepokatti
Kruunupuisto
Start
Harjun tuntumassa melonta 6 km
Sotahistoria-reitti 2,1 km
Pihlajavesi
Start
Mannilan Rantakatti
Tynkkylä 2,6 km
Tynkkylän Lomaniemi
Start
Vuorilahti
Naaranlahti 6,6 km
Matkailutila Naaranlahti
Start
Laukansaari
Etäisyyksiä:
Tuunaansaari-Kruunupuisto 3,2 km
Kruupuisto-Hepokatti 2,8 km
Kruunupuisto-Rantakatti 3,1 km
Kruunupuisto-Kuikonniemi 2,1 km
Kruunupuisto-Lusto 3,5 km
Tuunaasaari-Puulajipuisto 0,5 km
Pohjakartta: Mapline Oy, Maanmittauslaitos, 11/2013

PUNKAHARJUN SAUVAKÄVELYPUISTO

Historiaa, kulttuuria ja upeita maisemia ympäristöystävällisesti liikkuen

Punkaharjun kesän kauneimmat piirteet löydät sauvakävellen ja sitä varten olemme suunnitelleet joukon reittiehdotuksia erilaisiin maastoihin. Kaikki reitit on helposti saavutettavissa alueen matkailukohteista ja myös kävelysauvoja löytyy vuokralle useimmista kohteista.

1. Harjureitti

– sauvakävelyreittien maisema-aatelia

Pituus: 3,2 km

Vaikeusaste: helpohko, sopii hyvin rytmikkääseen sauvakävelyyn

Kesällä 2013 kunnostettu ja uusin opastemerkinnöin varustettu Harjureitti yhdistää Tuunaansaaren matkailualueen, Valtionhotellin ja Kruunupuiston alueen. Kruunupuiston puoleisesta päästä kävelyä voi jatkaa Vaahersalon saaren maaseutumatkailukohteisiin Hepokattiin ja Mannilaan tai suunnata Mustaniemen-Kuikonniemen alueelle, jossa käyntikohteena on Salpalinjan linnoitusalue. Valtiohotellin kohdalta on helppo poiketa Metsämuseo Lustoon. Tällä reitillä näet kauneimmat järvi- ja harjumaisemat ja sekä suuren osan Punkaharjun historiallisista kohteista.

Kruunupuiston piha-alueella voit käydä testaamassa Suomen ensimmäistä terapiapolkua, jossa liikutaan paljain jaloin erilaisilla luonnonpinnoilla. Hauska ja jalkapohjia vireyttävä ohjelma sekä aikaisille että lapsille.

3. Kuikonniemen sotahistoria-alue

– Salpalinjan linnoitus ja uimaranta

Pituus: Kruunupuistosta alueelle edestakaisin 4,2 km, Linnoitusalueen polku n. 1,2 km

Vaikeusaste: helppo, sopii pääosin hyvin rytmikkääseen sauvakävelyyn

Kuikonniemen alueelle jatketaan Kruunupuistosta 2,1 km matka kaunista harjutietä, josta avautuu näköala sekä Saimaan Pihlajavedelle että tien vasemmalla puolella siintävälle Puruvedelle. Salpalinja on osa yli 1200 km pitkää linnoitusketjua, joka rakennettiin Suomen itärajalle 1940-41 ja 1944. Salpalinjan pysäköintipaikalla harjutien pohjoispuolella on opastaulu, jossa on alueen kartta ja tietoa Salpalinjan historiasta. Linnoitusalueella on entisöity korsu ja juoksuhautoja. Pysäköintipaikalla on kioski ja vieressä on myös hyvä hiekkapohjainen uimaranta. Alueella on myös muita polkuja, joissa ei ole opasteita.

5. Hei, me bongataan puita!

– Puulajipuiston lajikirjoa ja sauvat tauolle Karjalankalliolla

Pituus: 3,2 km-3,5 km

Vaikeusaste: helppo, sopii erittäin hyvin rytmikkääseen sauvakävelyyn

Reitille lähdetään valtatie 14 lähellä sijaitsevalta Puulajipuiston pysäköintipaikalta, jossa on myös kahvio. Heti reitin lähtöpaikan lähistöllä mahdollisuus tutusta kymmeniin eri puulajeihin puiston Arboretumissa, jonka polut kannattaa aluksi kierrellä. Puut on nimetty pienillä tauluilla ja lisätietoa on saatavissa Puulajipuiston esitteestä.

Merkittyjä reittivaihtoehtoja on kaksi: voit seurata joko Puulajireitti tai Montellin reitti opasteita. Reitit kulkevat pitkin hiekkapintaisia pikkuteitä ja niiden varrella voit tutustua nimikyltein varustettuihin puulajeihin. Puulajipuiston itälaidalla on upea Karjalankallion näköalapaikka, jossa on hyvin varustettu laavu. Yhteys Karjalakalliolle on merkitty karttaan molemmilta reiteiltä, mutta ei erikseen maastoon.

7. Tynkkylän Lomaniemen lähireitti

– satumetsän siimeksessä, norpan kotimaisemissa.

Pituus: 2,6 km

Vaikeusaste: helppo, sopii hyvin leppoisaan sauvakävelyyn

Tasokkaaseen lomahuvilamajoitukseen ja pitopalveluun erikoistunut Tynkkylän Lomaniemi sijaitsee Saimaan Pihlajaveden rannalla 24 km Punkaharjun keskustasta etelään.

Lomaniemen pihasta lähtevä sauvakävelyreitti seurailee luontopolun uraa melko helposti liikuttavassa metsämaastossa. Tiheästä satumetsäkuusikosta tullaan Saimaan rannalle, jossa on parikin hyvää paikka tähystellä saaristomaisemia ja jos onnea on, niin Saimaan norppakin voi näyttäytyä. Lomaniemen lähivesillä sanotaan olevan parhaat norppavedet ja moni lomailija onkin Saimaan norpan bongannut.

2. Maaseutumatkailun idylliä

– Hepokatin perinnemaisemassa ja Mannilan järvimaisemassa

Pituus (Kruunupuistosta): edestakaisin 6,2 km

Sopivuus sauvakävelyyn:

Vaikeusaste: helppo, sopii hyvin rytmikkääseen sauvakävelyyn, liikenteestä pientä häiriötä

Kruunupuistosta on 2,8 km matka viehättävään erityisesti lapsiperheiden suosiossa olevaan Hepokattiin. Sen idyllinen pihapiiri kotielämineen ja viihtyisä maalaiskahvila ovat leppoisa kohde myös aikuisille. Kävelyreitti kulkee pitkin maantietä, joka on suurelta osin sorapäällysteinen. Muutaman sadan metrin päässä Hepokatista sijaitsee Maatilamatkailu Mannilan Rantakatti hotelli-ravintola ja lomamökkialue järven rannalla.

4. Saunalenkki Tuunaansaaren ympäri

– suoraan loma-asunnon ovelta

Pituus: 3 km

Vaikeusaste: helppo, sopii hyvin rytmikkääseen sauvakävelyyn

Tuunaansaaren majoituspaikoista pääset kätevästi sporttiselle lenkille saunan lämpiämistä odotellessa. Reitin alkuosa kulkee laajentuvan matkailualueen eteläisiä rantoja sivuten alkuun pientä hiekkatietä ja jatkuu sitten läpi alueen kiinteän asutuksen saaren pohjoispuolelle. Loppumatkalla liikutaan idyllisessä kulttuurimaisemassa Johanna Oraksen taidekartanon pihapiirissä. Taidekartanon näyttelyihin ja taitelijan ateljeeseen kannattaa tutustua ajan kanssa vaikka seuraavana päivänä.

Reitti on merkitty kylteillä valaisinpylväisiin ja risteyksissä tarvittaessa suuntaviitoilla.

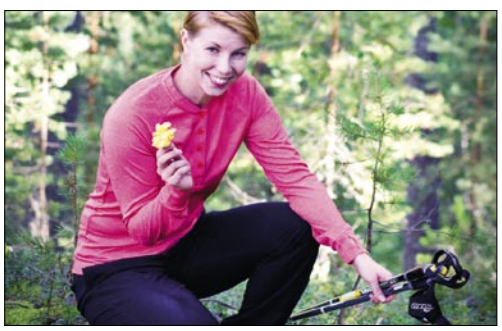

6. Kokonharjun aarnimetsäreitti

– lumoava aarnimetsä vain parin sadan metrin päässä palveluista

Pituus: 2,5 km

Vaikeusaste: paikoitellen huomattavia korkeuseroja

Kokonharjun aarnimetsäreitin lähtöpiste on valtatie 14 vieressä sijaitsevalla Puulajipuiston pysäköintialueella. Samasta pisteestä lähtevät myös Puulajipuiston reitit.

Kokonharju ei ole kapeiden polkujen ja paikoitellen suhteellisen jyrkkien laskeutumisten takia kaikilta osin ihanteellinen maasto rytmikkääseen sauvakävelyyn, mutta sauvat helpottavat liikkumista. Aarnimetsän upea jylhien puiden maisema on joka tapauksessa sellainen, jota ei kannata jättää näkemättä.

Sauvakävelyreittiä ei ole merkitty erityisin tunnuksin, vaan reitillä seurataan puihin maalattuja retkeilypolun merkkejä.

8. Matkailutila Naaranlahden lähireitti

– mars metsään!

Pituus: 6,6 km

Vaikeusaste: suhteellisen helppo, reitin pituus edellyttää normaalia fyysistä kuntoa

Matkailutila Naaranlahti sijaitsee 16 km Punkaharjun keskustasta itään kirkkaan ja puhdasvetisen Puruveden rannalla. Naaranlahti tarjoaa majoitusta loma-asunnoissa ja huoneissa aidossa toimivan maatilan miljöössä.

Naaranlahden pihasta lähtevä sauvakävelyreitti kulkee pääosin hiekkapintaisia metsäautoteitä välillä harjumaastossa, välillä suon ylittävällä kannaksella ja osin avarien peltoaukeiden läpi. Runsas erilaisissa maastoissa elävä linnusto on tämän reitin mauste ja elämyksen voi kruunata vaikka komea ukkometso ruokailemassa metsäautotien reunalla.

Melontaa Punkaharjun turvallisilla lähireiteillä

Vesistöjen pirstoma Punkaharju on ihanteellinen melontakohde. Voit kierrellä saaria, tutkia suojaisia lahdenpohjia ja ihastella harjualuetta vesiltä käsin. Reitit kiertelevät sekä Saimaan Pihlajavedellä että kristallinkirkkaalla Puruvedellä, koko ajan turvallisesti rantojen tuntumassa. Punkaharjun itäosassa sijaitsevasta Naaranlahdesta voi meloa Puruveden ykköskohteeseen Petrisaareen ja eteläosassa sijaitsevasta Tynkkylän Lomaniemestä historialliseen Kongonsaareen. Kanootteja voit vuokrata Harjun Portin ja Saimaan Safarien vuokraamoista, jotka myös opastavat aloittelijoita kanoottien käsittelyssä. Myös monilla majoitusyrityksillä on kanootteja tarjolla. Takakannen yrityskuvauksista löydät tarkempia tietoja.

Tuunaansaaren ympäri

Pituus: n. 8 km

Tuunaansaaren kiertävälle melontareitille pääset helposti joko Matkailukeskus Harjun Portin laiturista tai samalla alueella sijaitsevasta Punkaharjun Lomakeskuksen laiturista.

Aluksi reitti kiertää Tuunaansaaren eteläkärjen ja suuntautuu sen jälkeen pienen selkäveden yli kohti Haataansaarta, joka kierretään vasemmalta puolelta. Haataansaaren rannassa on nuotiopaikka, jossa voi pitää tauon ja paistaa vaikka makkarat.

Haataansaaren jälkeen lähestytään reitin puoliväliä ja pienen kylätien alittavaa vanhaa kivisiltaa sekä valtatie 14 alittavaa suurempaa siltaa. Siltojen ali johtaa kapeahko väylä, joka yhdistää Saimaan Pihlajaveden ja kirkkaan Puruveden. Siltojen jälkeen väylä on muutaman sadan metrin matkalla ruohikkoinen, mutta kanootilla siitä pääsee hyvin läpi. Rannan tuntumaa seuraten matka jatkuu kohti Tuunaansalmea ja reitin lähtöpistettä.

Laukansaaren ympäri

Pituus: n. 16 km

Laukansaaren reitillä melotaan alkumatka Saimaan Pihlajavedellä ja loppuosa veden kirkkaudestaan tunnetulla Puruvedellä.

Tuunaansaaren matkailualueelta lähdetään salmen yli kohti etelää ja seurataan Lammasharjun ja Takaharjun rantoja kohti Kruunupuiston maisemia. Kahviosta voi pistäytyä ostamassa vaikkapa jäätelöt ja ihastella historiallisen hotellialueen kaunista ympäristöä.

Matka jatkuu kohti harjualueen kapeinta kohtaa ja harjutien ali melotaan viehättävän kivisillan kautta Saimaan Pihlajavedeltä Puruvedelle. Harjutien rantoja seuraten jatketaan matkaa Kuikonniemen sotahistorialueelle. Rannan pysäköintialueella on myös kioski, josta on lyhyt kävelymatka Salpalinjan linnoitusvarustuksille.

Kuikonniemestä suunnataan itään valtatie 14 ylittävän sillan ali kohti Laukansaaren eteläkärjen luotojen ja karikoiden täplittämiä rantoja ja siitä kohti Karjalankallion taukopaikkaa. Lähestyttäessä on syytä olla tarkkana, sillä Karjalankallion rannassa ei ole laituria ja laavu sijaitsee mäen päällä puiden siimeksessä. Karjalankalliolta matka jatkuu Laukansaaren pohjoiskärkeä kiertäen kohti Tuunaansalmea ja reitin lähtöaluetta.

Harjun tuntumassa

Pituus: yhteen suuntaan n.6 km

Tämän reitin alkuosan kuvaus seuraa Laukansaari reitin kuvausta kivisillalle saakka. Reitin koko matka pysytään harjualueen tuntumassa. Kivisillan jälkeen voidaan poiketa Kuikonniemen sotahistorialueella tai kääntyä sillan jälkeen vasemmalle Laukanlahteen harjunpuoleista reunaa seuraten. Lahden perällä on Pususillaksi kutsuttu puusilta, josta johtaa kävelyreitti Metsämuseo Lustoon. Sillan kupeeseen voi rantautua ja tehdä kävelyretken Lustoon, jonne on matkaa n. 400 m. Paluumatka Tuunaansaaren suuntaan melotaan samaa reittiä ja jos haluaa kilometri Kruunupuiston jälkeen vielä tutustua harjujen sylissä sijaitsevaan idylliseen Valkialampeen, niin kanootti on helppo kantaa kapean kannaksen yli ja takaisin.

Pyöräretket

Polkupyörä on kätevä väline tutustua Punkaharjun maisemiin ja nähtävyyskohteisiin. Annamme tässä vinkit kahdesta pääreitistä, joihin molempiin sisältyy kymmeniä erilaisia elämyksiä ja monia pituusvariaatioita.

Harjureitti

– kauneimmat maisemat, kulttuuria, historiaa, elämyksiä lapsille

Tämä reitti yhdistää Tuunaansaaren matkailualueen, Valtionhotellin ja Kruunupuiston alueen. Kruunupuistosta matkaa voi jatkaa Vaahersalon saaren maatilamatkailukohteisiin Hepokattiin ja Mannilaan. Vaihtoehtoisesti kaunista harjutietä pitkin voi jatkaa myös Kuikonniemen sotahistoria-alueelle.

Reitin voi ajaa joko harjumaantietä pitkin tai käyttää kesällä 2013 uudistettua maastossa kulkevaa kaunista harjureittiä, joka on suosittu erityisesti kävelyreittinä. Pyöräilijöiden on hyvä taluttaa pyörää pääharjun alapuolella olevan pengerpolun kapeimmilla kohdilla. Reitti on merkitty selkein puukyltein. Tuunaansaaresta tulevien pyöräilijöiden on lähestyttäessä Kruunupuistoa käytettävä opasteista poiketen oikealla rannan tuntumassa kulkevaa rantatietä, koska opastetulla reitillä tulee vastaan pitkät portaat.

Etäisyyksiä eri pisteiden välillä on merkitty tämän esitteen karttasivulle.

Retki Puulajipuistoon ja Karjalankallion laavulle

Yksi Punkaharjun suosituimmista retkikohteista on Puulajipuisto. Puisto sopii erinomaisesti pyöräilyyn ja siellä risteilee paljon pieniä sorapintaisia teitä. Korkeuseroja reitillä ei juurikaan ole, joten matkanteko on leppoisaa ja sopii kaikenkuntoisille.

Reitille lähdetään aivan valtatie 14 tuntumassa olevalta Puulajipuiston pysäköintipaikalta, jossa on hyvät suurkarttaopasteet alueesta ja tietoa Punkaharjun geologiasta ja Saimaan norpasta. Reitillä voi seurata Puulajireitti tai Montellin reitti opasteita ja matkan varrella tulee vastaan runsas lajikirjo pienillä kylteillä merkittyjä puita.

Evät kannattaa ottaa tälle retkelle ehdottomasti mukaan sillä alueen itärannalla sijaitsee Karjalankallion näköalapaikka ja hyvin varustettu laavu, josta avautuu upea näköala kristallinkirkkaalle Puruvedelle. Luontoelämystä voi jatkaa paluumatkalla ajamalla lyhyen matkan harjutietä Metsämuseo Lustoon.

Etäisyyksiä eri pisteiden välillä on merkitty tämän esitteen karttasivulle.

Veneretket

Pihlajaveden kauniit norppamaisemat

– Käyntikohteena Kongon linnoitusaari

Retkikohteena on Pihlajaveden saaristossa sijaitseva kaunis Kongonsaari ja sen Salpalinja linnoitusalue. Linnoituskäynnin jälkeen nautitaan suolaista tai makeaa purtavaa lyhyen ajomatkan päässä olevassa Tynkkylän Lomaniemen maatilamatkailukohteessa. Lisätietoja Saimaan Safarit toimistosta tai osoitteesta www.saimaansafarit.fi

Veneneretki halki Puruveden

– Käytikohteina Hytermän museosaari ja maailman suurin puukirkko Kerimäellä

Veneretki suuntautuu Eu-alkuperäsuojan saaneesta muikusta tunnetulle kirkkaalle Puruvedelle. Kohteina on Kerimäellä sijaitsevat Hytermän museosaari ja maailman suurin puukirkko Kerimäen keskustassa. Kahvit tai lounas nautitaan Hotelli Herttuan kauniissa rantamaisemissa. Lisätietoja Saimaan Safarit toimistosta tai osoitteesta www.saimaansafarit.fi

Naaranlahdesta Puruveden saarille uimaan, kalaan, saunomaan

Matkailutila Naaranlahti järjestää tilauksesta retkiä Puruveden parhaille paikoille. Kohteina esim. upeista hiekkarannoistaan tunnettu Petrisaari ja päivän voi uimisen ja kalastuksen ohella kruunata pehmeissä löylyissä Hangasniemen 100 vuotiaassa Riihisaunassa. Lisätietoja www.naaranlahti.com.